

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/61/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 15. maja 2014

o ukrepih za znižanje stroškov za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Digitalno gospodarstvo korenito spreminja notranji trg. S svojo inovativnostjo, hitrostjo in delovanjem prek meja ima potencial za doseganje nove ravni integracije notranjega trga. Vizija Unije je digitalno gospodarstvo, ki zagotavlja trajnostne gospodarske in družbene koristi na podlagi sodobnih spletnih storitev ter hitrih internetnih povezav. Digitalna infrastruktura visokih kakovosti podpira dejansko vse sektorje sodobnega in inovativnega gospodarstva ter je strateškega pomena za socialno in teritorialno kohezijo. Zato je treba vsem državljanom ter zasebnemu in javnemu sektorju omogočiti vključitev v digitalno gospodarstvo.
- (2) Ob zavedanju pomena postavitve širokopasovnih omrežij visokih hitrosti so države članice potrdile ambiciozne širokopasovne cilje iz Sporočila Komisije z naslovom „Evropska digitalna agenda – digitalna evropska rast“ (v nadaljnjem besedilu: Digitalna agenda), da bi namreč do leta 2013 vsem Evropejcem omogočili osnovni širokopasovni dostop ter da bi do leta 2020 vsi Evropejci imeli dostop do mnogo hitrejših internetnih povezav s hitrostjo nad 30 Mb/s in da bi bilo najmanj 50 % gospodinjstev v Uniji priključenih na internetne povezave s hitrostjo nad 100 Mb/s.
- (3) Glede na hiter razvoj tehnologij, eksponentno povečevanje širokopasovnega prometa in rast povpraševanja po e-storitvah bi bilo treba cilje iz Digitalne agende razumeti kot najnižje možne in bi si morala Unija prizadevati za bolj ambiciozne cilje v zvezi s širokopasovnim dostopom, da bi tako dosegla večjo rast, konkurenčnost in produktivnost. Komisija bi morala ob pregledu te direktive oceniti, ali in kako bi lahko ta direktiva dodatno prispevala k uresničitvi tega cilja.

⁽¹⁾ UL C 327, 12.11.2013, str. 102.

⁽²⁾ UL C 280, 27.9.2013, str. 50.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. aprila 2014 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 8. maja 2014.

- (4) Digitalna agenda je tudi opredelila potrebo po oblikovanju politik za znižanje stroškov postavitve širokopasovnih omrežij na celotnem ozemlju Unije, vključno z ustreznim načrtovanjem in usklajevanjem ter zmanjšanjem upravnih bremen. V zvezi s tem je v državah članicah potrebnih še precej predhodnih naložb, ki bi omogočile souporabo fizične infrastrukture. V zvezi s cilji Digitalne agende je treba priznati, da je v Instrumentu za povezovanje Evrope, vzpostavljenim z Uredbo (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, namenjenih bistveno manj finančnih sredstev za širokopasovne povezave, vendar bi morale države članice za uresničevanje ciljev te direktive imeti možnost uporabe sredstev Unije, ki so na voljo v skladu z zadevnimi določbami Unije.
- (5) Zmanjševanje stroškov postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti bi tudi prispevalo k digitalizaciji javnega sektorja, s čimer bi poleg zmanjšanja stroškov javne uprave in učinkovitejših storitev za državljane spodbudili digitalizacijo vseh sektorjev gospodarstva.
- (6) Ker so na ravni Unije potrebni ukrepi za izboljšanje pokritosti s širokopasovnim omrežjem, vključno z znižanjem stroškov širokopasovne infrastrukture visokih hitrosti, kar je bilo izraženo v sklepih Evropskega sveta s 13. do 14. decembra 2012, je Komisija v sporočilu z naslovom „Akt za enotni trg II“ poudarila, da si je treba dodatno prizadevati za hitro uresničitev ciljev iz Digitalne agende, med drugim tudi z obvladovanjem izzivov, povezanih z naložbami v omrežje visokih hitrosti.
- (7) Za postavitev žičnih in brezžičnih elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti v celotni Uniji so potrebne precejšnje naložbe, pomemben delež teh naložb pa je namenjen za stroške gradbenih del nizke gradnje. Z omejitvijo nekaterih gradbenih del nizke gradnje, s katerimi so povezani precejšnji stroški, bi lahko pripomogli k učinkovitejši postavitvi širokopasovnega omrežja.
- (8) Glavni del teh stroškov se lahko pripiše neučinkovitostim v postopku postavitve v zvezi z uporabo obstoječe pasivne infrastrukture (na primer kanalov, vodov, vstopnih jaškov, omaric, drogov, stebrov, anten, stolpov in drugih podpornih objektov), ozkim grlom, povezanim z usklajevanjem gradbenih del, zapletenim upravnim postopkom za izdajo dovoljenj in ozkim grlom, povezanim z napeljavo omrežij v stavbah, kar postavlja precejšnje finančne ovire predvsem za podeželska območja.
- (9) Ukrepi, ki so namenjeni povečanju učinkovitosti uporabe obstoječe infrastrukture in zmanjšanju stroškov ter ovir pri izvajanju novih gradbenih del nizke gradnje, bi morali znatno prispevati k hitri in obsežni postavitvi elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ob hkratnem ohranjanju učinkovite konkurence, ne da bi to negativno vplivalo na zaščito, varnost in brežhibno delovanje obstoječe javne infrastrukture.
- (10) Nekatero državo članico so sprejele ukrepe za znižanje stroškov postavitve širokopasovnega omrežja. Vendar pa takšni ukrepi ostajajo redki in razpršeni. Z okrepitevijo teh ukrepov v celotni Uniji bi lahko znatno pripomogli k vzpostavitvi enotnega digitalnega trga. Poleg tega razlike v regulativnih zahtevah včasih preprečujejo sodelovanje med drugimi komunalnimi sektorji in lahko ustvarijo ovire za vstop novih omrežnih operaterjev ter nove poslovne priložnosti, kar ovira razvoj notranjega trga za uporabo in izgradnjo fizične infrastrukture za elektronska komunikacijska omrežja visokih hitrosti. Pobude se na ravni držav članic ne zdijo vedno celovite, za celosten in znaten učinek pa je ključno, da sprejeti ukrepi zadevajo celoten postopek postavitve in vse sektorje.
- (11) Namen te direktive je določiti nekatere minimalne pravice in obveznosti, ki bi veljale v celotni Uniji, da se pospeši postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti in medsektorsko sodelovanje. Zagotavljati bi morala minimalno usklajenost konkurenčnih pogojev, vendar to v skladu z načelom subsidiarnosti ne bi smelo posegati v obstoječe najboljše prakse in ukrepe, sprejete na nacionalni ter lokalni ravni, ki vsebujejo podrobnejše določbe in pogoje, ter dodatne ukrepe, ki dopolnjujejo navedene pravice in obveznosti.
- (12) Kadar se v skladu s pravom Unije uporabljajo bolj specifični regulativni ukrepi, bi morali ti glede na načelo *lex specialis* prevladati nad minimalnimi pravicami in obveznostmi iz te direktive. Zato ta direktiva ne bi smela

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 (UL L 348, 20.12.2013, str. 129).

posegati v regulativni okvir Unije za elektronske komunikacije iz Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter Direktive 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, Direktive 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ in Direktive Komisije 2002/77/ES ⁽⁵⁾, vključno z nacionalnimi ukrepi, sprejetimi v skladu z navedenim regulativnim okvirom, kot na primer specifičnimi simetričnimi ali asimetričnimi regulativnimi ukrepi.

- (13) Za operaterje elektronskih komunikacijskih omrežij, zlasti nove operaterje, je lahko učinkoviteje, če pri postavitvi elektronskih komunikacijskih omrežij uporabijo obstoječo fizično infrastrukturo, vključno s tisto iz drugih komunalnih sektorjev, zlasti na območjih, na katerih ni na voljo ustreznega elektronskega komunikacijskega omrežja ali kjer postavitve nove fizične infrastrukture ni gospodarsko izvedljiva. Poleg tega lahko sinergije med sektorji znatno zmanjšajo potrebo po gradbenih delih za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij in s tem tudi socialne in okoljske stroške, povezane z njimi, na primer zaradi onesnaževanja, motenja in prometnih zastojev. Zato se ta direktiva ne bi uporabljala samo za ponudnike javnih komunikacijskih omrežij, ampak za vse lastnike ali imetnike pravic uporabe obsežne in povsod razširjene fizične infrastrukture – v primeru imetnikov pravic uporabe brez poseganja v lastninske pravice tretje strani – ki je primerna za namestitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, na primer fizičnih omrežij za oskrbo z električno energijo, plinom in vodo, za kanalizacijo in drenažne sisteme, ogrevanje ter prevozne storitve.
- (14) Zaradi pospešitve postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti na notranjem trgu bi bilo treba v tej direktivi določiti pravico ponudnikov javnih komunikacijskih omrežij glede dostopa do fizične infrastrukture, in sicer neodvisno od njene lokacije ter pod poštenimi in razumnimi pogoji v skladu z normalnim uresničevanjem lastninskih pravic. Obveznost zagotovitve dostopa do fizične infrastrukture ne bi smela posegati v pravice lastnikov zemljišča ali stavbe, kjer je infrastruktura nameščena.
- (15) Zaradi nizke stopnje diferenciacije je lahko v fizičnih delih omrežja pogosto hkrati nameščen širok nabor elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, tudi takšnih, ki lahko v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti zagotavljajo širokopasovne storitve dostopa pri hitrostih najmanj 30 Mb/s, ne da bi vplivali na opravljanje glavne storitve in ob minimalnih stroških za prilagoditev. Zato lahko fizična infrastruktura, ki je namenjena samo namestitvi drugih elementov omrežja, ne da bi sama postala aktiven element omrežja, kot to postanejo na primer neuporabljeni optična vlakna, načeloma sprejme elektronske komunikacijske kable, opremo ali druge elemente elektronskih komunikacijskih omrežij, ne glede na njeno dejansko uporabo ali lastništvo, če ni nikakršnih varnostnih zadržkov ali to ne škoduje prihodnjim poslovnim interesom lastnikov infrastrukture. Fizična infrastruktura javnih komunikacijskih omrežij bi načeloma lahko sprejela tudi elemente drugih omrežij, zato se lahko države članice odločijo, da v ustreznih primerih uporabijo načelo vzajemnosti, s čimer bi operaterjem javnih komunikacijskih omrežij omogočili, da zagotavljajo dostop do svojega omrežja za postavitve drugih omrežij. Brez poseganja v vsakokratni splošni interes v zvezi z opravljanjem glavne storitve bi bilo treba spodbujati sinergije med omrežnimi operaterji, da bi pripomogli k hkratnemu uresničevanju ciljev Digitalne agende.
- (16) Ta direktiva sicer ne bi smela posegati v posebne zaščitne ukrepe za zagotavljanje varnosti, javnega zdravja, varnosti in celovitosti omrežij, zlasti kritične infrastrukture, ter za preprečevanje vpliva na glavno storitev, ki jo opravlja omrežni operater, zlasti pri omrežjih za oskrbo z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, vendar bi lahko splošna pravila nacionalne zakonodaje, ki omrežnim operaterjem prepovedujejo pogajanja s ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij glede dostopa do fizične infrastrukture, onemogočila razvoj trga za dostop do fizične infrastrukture. Zato bi bilo treba takšna splošna pravila odpraviti. Poleg tega ukrepi iz te direktive ne bi smeli posegati v možnost držav članic, da v skladu z veljavnim pravom Unije povečajo privlačnost zagotavljanja dostopa do infrastrukture za komunalna podjetja, tako da prihodke, ki izvirajo iz te storitve, izključijo iz osnove za izračun tarife za končne uporabnike za njihovo glavno dejavnost ali dejavnosti.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL L 108, 24.4.2002, str. 33).

⁽²⁾ Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu) (UL L 108, 24.4.2002, str. 7).

⁽³⁾ Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o avtorizaciji elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o avtorizaciji) (UL L 108, 24.4.2002, str. 21).

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) (UL L 108, 24.4.2002, str. 51).

⁽⁵⁾ Direktiva Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 249, 17.9.2002, str. 21).

- (17) Omrežni operater lahko iz objektivnih razlogov zavrne dostop do določene fizične infrastrukture. Tako na primer fizična infrastruktura lahko ne bi bila tehnično primerna zaradi posebnih okoliščin v zvezi z infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop, na primer zaradi trenutnega pomanjkanja ustreznega prostora ali zaradi načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene, kar je mogoče zadostno dokazati, na primer z javno dostopnimi naložbenimi načrti. Podobno bi lahko v posebnih okoliščinah souporaba infrastrukture ogrozila varnost ali javno zdravje, celovitost in varnost omrežja, vključno s kritično infrastrukturo, ali bi ogrozila opravljanje storitev, ki se primarno zagotavljajo z uporabo iste infrastrukture. Poleg tega ima lahko dostop do osnovne fizične infrastrukture v primerih, ko omrežni operater že zagotavlja veleprodajni dostop do fizične omrežne infrastrukture, ki bi ustrezal potrebam prosilcev za dostop, negativen ekonomski učinek na poslovni model omrežnega operaterja in ga odvrča od naložb, hkrati pa se poveča verjetnost neučinkovitega podvajanja elementov omrežja. Poleg tega so obveznosti glede dostopa do fizične infrastrukture, predpisane na podlagi regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, na primer za podjetja s pomembno tržno močjo, že zajete v posebnih regulativnih obveznostih, na katere ta direktiva ne bi smela imeti vpliva.
- (18) Kadar podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, zaprosijo za dostop na določenem območju, bi morali omrežni operaterji pripraviti ponudbo za souporabo zmogljivosti pod poštenimi in razumnimi pogoji, vključno s ceno, razen če se dostop ne zavrne zaradi objektivnih razlogov. Odvisno od okoliščin bi lahko več elementov vplivalo na pogoje, pod katerimi se dostop odobri, na primer: morebitni dodatni stroški vzdrževanja in prilagoditve; morebitni preventivni zaščitni ukrepi, ki jih je treba sprejeti zaradi omejevanja škodljivih vplivov na zaščito, varnost in celovitost omrežja; morebitne posebne določbe o odgovornosti v primeru škode; uporaba morebitnih javnih subvencij, odobrenih za postavitve infrastrukture, vključno s posebnimi pogoji, ki so vezani na subvencije ali pa določeni v nacionalnem pravu v skladu s pravom Unije; zmožnost zgraditi ali zagotoviti infrastrukturno zmogljivost za izpolnjevanje ali zagotavljanje obveznosti javnih storitev; katere koli omejitve, ki izvirajo iz nacionalnih določb, katerih namen je varstvo okolja, javnega zdravja, javne varnosti ali izpolnitev ciljev iz prostorskega načrtovanja.
- (19) Zaradi izogibanja neupravičenim zavrnitvam poslovanja ali nerazumnim pogojem bi morala vsaka stranka imeti možnost, da se v primeru nesporazuma med poslovnimi pogajanci o tehničnih in tržnih pogojih obrne na nacionalni ravni na organ za reševanje sporov, ki strankam določi rešitev. Ko določa cene za dostop, bi moral organ za reševanje sporov zagotoviti, da ima ponudnik storitve razumne možnosti za kritje stroškov, ki mu pri tem nastanejo pri zagotavljanju dostopa do fizične infrastrukture, pri tem pa upoštevati posebne razmere v državi in vse morebitne tarifne strukture, ki so bile – glede na katere koli prejšnje ukrepe, ki so jih naložili nacionalni regulativni organi – uvedene zaradi zagotavljanja razumnih možnosti za kritje stroškov. Organ za reševanje sporov bi moral pri tem upoštevati tudi učinek zadevnega dostopa na poslovni načrt ponudnika dostopa, vključno z naložbami ponudnika dostopa, ki je bil zaprosen, da omogoči dostop, zlasti pa naložbami v fizično infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop. V posebnem primeru dostopa do fizične infrastrukture ponudnikov javnih komunikacijskih omrežij lahko izvedene naložbe v to infrastrukturo neposredno prispevajo k uresničevanju ciljev Digitalne agende, na konkurenco na koncu prodajne verige pa lahko vpliva neupravičeno okoriščenje. Zato bi bilo treba pri obveznosti dostopa v celoti upoštevati ekonomsko upravičenost teh naložb, in sicer na podlagi njihovih profilov tveganja, dinamike donosov naložbe, kakršnega koli vpliva na konkurenco na naslednjih stopnjah prodajne verige in s tem na cene in donosnost naložbe, amortizacije sredstev omrežja v času, ko je oddana prošnja za dostop, katerega koli posla, ki je bil podlaga naložbi, zlasti v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za opravljanje elektronskih komunikacijskih storitev visokih hitrosti, in katere koli možnosti za skupno postavitve, ki je bila predhodno ponujena prosilcu za dostop.
- (20) Zaradi učinkovitega načrtovanja postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti in čim bolj učinkovite rabe obstoječe infrastrukture, primerne za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij, bi morala podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, imeti možnost dostopa do osnovnih informacij o fizični infrastrukturi, ki je na razpolago na območju postavitve. Te osnovne informacije bi morale omogočiti oceno potenciala uporabe obstoječe infrastrukture na določenem območju, kakor tudi zmanjšati škodo na kateri koli fizični infrastrukturi. Zaradi velikega števila vpletenih deležnikov in olajšanja dostopa do navedenih informacij, tudi med različnimi sektorji in preko meja, bi morale te osnovne informacije biti na voljo na enotni informacijski točki. Navedena enotna informacijska točka bi morala omogočiti dostop do osnovnih informacij, ki so že na voljo v elektronski obliki, ob upoštevanju omejitev, da se zagotovi varnost in celovitost omrežja, zlasti kritične infrastrukture, ali da se zaščitijo legitimne operativne in poslovne skrivnosti.
- (21) Ta direktiva državam članicam ne bi smela nalagati novih zahtev za kartiranje, ampak določiti, da se osnovne informacije, ki so jih organi javnega sektorja na podlagi nacionalnih pobud in prava Unije, na primer na podlagi

Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, že zbrali in so na voljo v elektronski obliki, dajo na razpolago enotni informacijski točki, na primer prek hiperpovezav. To bi ponudnikom javnih komunikacijskih omrežij omogočilo usklajen dostop do informacij o fizični infrastrukturi ter hkrati zagotovilo varnost in celovitost teh informacij, zlasti v zvezi z nacionalno kritično infrastrukturo. Takšno dajanje informacij na razpolago ne bi smelo posegati v zahteve glede preglednosti, ki že veljajo v zvezi s ponovno uporabo informacij javnega sektorja na podlagi Direktive 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Kadar informacije, ki so na voljo javnemu sektorju, ne zadostujejo za primerno obveščenost o obstoječi fizični infrastrukturi na določenem območju ali določene vrste, bi morali omrežni operaterji te informacije dati na voljo podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen.

- (22) Kadar osnovne informacije niso na voljo na enotni informacijski točki, bi bilo treba podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen, kljub temu omogočiti, da neposredno zaprosijo za takšne posebne informacije pri katerem koli omrežnem operaterju na zadevnem območju. Poleg tega, če je prošnja razumna, bi morala biti podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen dana možnost, da pod preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji ter brez poseganja v zaščitne ukrepe, sprejete za zagotavljanje varnosti in celovitosti omrežja ter varovanje zaupnosti, operativnih in poslovnih skrivnosti, da opravijo preglede na kraju samem in zaprosijo za informacije o načrtovanih gradbenih delih, zlasti če je to potrebno zaradi možnosti souporabe obstoječe fizične infrastrukture ali usklajevanja gradbenih del. Omrežne operaterje bi bilo treba spodbujati k večji preglednosti v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli, bodisi da za to skrbijo sami ali prek notnih informacijskih točk, zlasti na območjih, ki prinašajo največ koristi; kadar koli bi bile take informacije na voljo, bi jih bilo treba posredovati pooblaščenim operaterjem.
- (23) Kadar se v zvezi s postavitvijo elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti pojavijo spori glede dostopa do informacij o fizični infrastrukturi, bi moral imeti organ za reševanje sporov možnost za rešitev spora z zavezujočo odločitvijo. V vsakem primeru pa odločitve takšnega organa ne bi smele posegati v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.
- (24) Z usklajevanjem gradbenih del na fizični infrastrukturi bi bilo mogoče prihraniti precej sredstev in zmanjšati nevšečnosti na območju, prizadetem zaradi postavitve novih elektronskih komunikacijskih omrežij. Zato bi bilo treba prepovedati regulativne omejitve, ki na splošno preprečujejo pogajanja med omrežnimi operaterji o usklajevanju del za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. Vendar ta direktiva v primeru gradbenih del, ki niso financirana z javnimi sredstvi, ne bi smela posegati v dogovore o usklajevanju gradbenih del, ki jih sklenejo deležniki v skladu s svojimi naložbenimi in poslovnimi načrti ter želeno časovno razporeditvijo.
- (25) Zaradi postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij bi moral biti pri gradbenih delih, ki so v celoti ali delno financirana z javnimi sredstvi, cilj čim večja skupna korist, s tem da se izkoristijo pozitivni zunanji učinki teh del za različne sektorje in zagotovijo enake možnosti za souporabo obstoječe in načrtovane fizične infrastrukture. Kolikor to ne škoduje osnovnemu namenu gradbenih del, financiranih z javnimi sredstvi, bi moral omrežni operater, ki neposredno ali posredno izvaja zadevna gradbena dela, na primer prek podizvajalcev, pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji ugoditi pravočasnim in razumnim prošnjam za usklajevanje postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, ki predvidevajo kritje morebitnih dodatnih stroškov, tudi stroškov, nastalih zaradi zamud, in ki le minimalno spreminjajo prvotne načrte. Države članice bi morale imeti možnost, da brez poseganja v veljavna pravila o državni pomoči podrobneje določijo pravila za porazdelitev stroškov, povezanih z usklajevanjem postavitve. Obstajati bi morali posebni postopki, da se pod sorazmernimi, poštenimi in nediskriminatornimi pogoji hitro rešujejo spori v zvezi s pogajanja o navedenih dogovorih o usklajevanju. Takšne določbe ne bi smele posegati v pravico držav članic, da rezervirajo zmožljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij, tudi v primeru, ko ni posebnih prošenj, da se zadovoljijo prihodnje potrebe po fizični infrastrukturi in maksimira vrednost gradbenih del, ali v pravico, da sprejmejo ukrepe, ki operaterjem drugih tipov omrežij, na primer plinskih ali električnih, dajejo podobne pravice do usklajevanja gradbenih del.

⁽¹⁾ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o infrastrukturi za prostorske informacije v Evropi (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 345, 31.12.2003, str. 90).

- (26) Da se zaščitijo nacionalni interesi in splošni interesi Unije, so za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij ali novih elementov omrežij lahko potrebna različna dovoljenja, vključno z gradbenimi, urbanističnimi, okoljskimi in drugimi dovoljenji. Število dovoljenj, potrebnih za postavitve različnih tipov elektronskih komunikacijskih omrežij in lokalni značaj postavitve, lahko zahteva uporabo različnih postopkov in pogojev. Vse ustrezne informacije o postopkih in splošnih pogojih, veljavnih za gradbena dela, bi morale biti dostopne prek enotne informacijske točke, pri čemer vsak pristojni organ v skladu z načelom subsidiarnosti ohrani pravico, da je vključen v sprejemanje odločitev in je zanje še naprej pooblaščen. S tem bi lahko zmanjšali zapletenost ter povečali učinkovitost in preglednost, zlasti za nove ali manjše operaterje, ki niso dejavni na tem območju. Poleg tega bi morale države članice imeti možnost, da podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, omogočijo oddajo prošnje za dovoljenje prek enotne informacijske točke.
- (27) Da postopki izdaje dovoljenj ne bi ovirali naložb in ne bi negativno vplivali na notranji trg, bi morale države članice zagotoviti, da odločitev o izdaji ali neizdaji dovoljenj v zvezi s postavitvijo elektronskih komunikacijskih omrežij ali novih elementov omrežij v nobenem primeru ne bi bila sprejeta pozneje kot v štirih mesecih, brez poseganja v druge posebne roke ali obveznosti, določene zaradi ustreznega izvajanja postopkov, ki se uporabljajo v postopku izdaje dovoljenj v skladu z nacionalnim pravom ali pravom Unije. Glede na veljavne predpise se lahko takšna odločitev sprejme z molkom ali z odločbo. Po potrebi bi morale države članice zagotoviti, da bi bili ponudniki, ki bi zaradi zamude pristojnih organov pri izdaji dovoljenja utrpeli škodo, v veljavnem roku upravičeni do nadomestila.
- (28) Da se zagotovi, da se takšni postopki izdaje dovoljenj zaključijo v razumnih rokih, lahko države članice vzpostavijo več zaščitnih ukrepov, na primer privolitev z molkom, ali sprejmejo ukrepe za poenostavitev teh postopkov, tako da med drugim znižajo število dovoljenj, potrebnih za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij, ali z izvzetjem določenih kategorij malih ali standardiziranih gradbenih del iz teh postopkov. Organi na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni bi morali morebitne zavrtnitve izdaje dovoljenj, ki so v njihovi pristojnosti, utemeljiti z objektivnimi, preglednimi, nediskriminatornimi in sorazmernimi merili ter pogoji. To bi moralo veljati brez poseganja v morebitne ukrepe držav članice za izvzetje določenih elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, pasivnih ali aktivnih, iz postopka izdaje dovoljenj.
- (29) Izpolnitev ciljev iz Digitalne agende zahteva, da se infrastruktura poskuša zgraditi čim bližje končnim uporabnikom, pri čemer se v primeru omejevanja lastninske pravice zaradi javnega interesa v celoti spoštuje načelo sorazmernosti. Treba bi bilo olajšati namestitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti vse do končnega uporabnika ob hkratnem zagotavljanju tehnološke nevtralnosti, zlasti s stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrosti. Ker namestitev malih instalacijskih kanalov med gradnjo stavbe ne zviša pretirano stroškov, medtem ko naknadna vgradnja fizične infrastrukture visokih hitrosti v stavbe lahko predstavlja znaten del stroškov postavitve omrežja visokih hitrosti, bi bilo treba vse nove stavbe ali stavbe, kjer se izvajajo velika prenovitvena dela, opremiti s fizično infrastrukturo, ki omogoča priključitev končnih uporabnikov na omrežja visokih hitrosti. Zaradi postavitve elektronskega komunikacijskega omrežja visokih hitrosti bi bilo treba nove večstanovanjske hiše in večstanovanjske hiše, kjer se izvajajo velika prenovitvena dela, opremiti s točko dostopa, preko katere bi imel ponudnik dostop do stavbne infrastrukture. Še več, arhitekti bi morali predvideti prazne instalacijske kanale od vsakega stanovanja do točke dostopa, ki bi bila znotraj ali zunaj večstanovanjske stavbe. V nekaterih primerih, na primer pri novih enostanovanjskih hišah ali velikih prenovitvenih delih na osamljenih območjih, se lahko povezava visokih hitrosti iz objektivnih razlogov oceni kot premalo verjetna, da bi upravičila opremljanje stavbe s stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrosti, ali točko dostopa, ali kadar bi bila tako opremljanje stavbe nesorazmeren poseg zaradi drugih razlogov, na primer negospodarnosti, ohranjanja urbane dediščine ali zaradi okoljskih razlogov, kot na primer pri nekaterih vrstah spomeniško zaščiteneh stavb.
- (30) Da bi morebitni kupci in najemniki lažje ugotovili, katere stavbe so opremljene s stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrost, s čimer se omogoča precejšnji prihranek stroškov, in zaradi spodbujanja prilagoditev zgradb za visoke hitrosti, bi države članice morale imeti možnost uvesti neobvezno oznako za stavbe, pripravljene za širokopasovni dostop, ki bi jo bilo mogoče podeliti stavbam, ki bi imele takšno infrastrukturo in točko dostopa v skladu s to direktivo.
- (31) Ko ponudniki javnih komunikacijskih omrežij na določenem območju gradijo elektronska komunikacijska omrežja visokih hitrosti, je mogoče s širitvijo omrežja vse do točke dostopa v stavbi doseči pomembno ekonomijo obsega, in sicer ne glede na to, ali je naročnik v tistem trenutku izrecno želel takšno storitev, toda pod pogojem, da se čim bolj zmanjša vpliv na zasebno lastnino z uporabo obstoječe infrastrukture in obnovitvijo prejšnje stanje prizadetega območja. Ko je omrežje enkrat zaključeno na točki dostopa, je priključitev dodatnega uporabnika možna po znatno nižjih stroških, zlasti z dostopom do vertikalnega segmenta, primerne za visoke hitrosti, v stavbi, kjer že obstaja. Ta cilj je prav tako dosežen tedaj, ko je stavba že opremljena z elektronskim

komunikacijskim omrežjem visokih hitrosti, do katerega je dostop pod objektivnimi, preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji omogočen kateremu koli ponudniku javnih komunikacijskih omrežij, ki ima v tej stavbi aktivnega naročnika. To lahko zlasti velja v državah članicah, ki so sprejele ukrepe na podlagi člena 12 Direktive 2002/21/ES.

- (32) Nove stavbe bi morale biti opremljene s stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrosti, in, v primeru večstanovanjskih hiš, s točko dostopa. Države članice bi morale za uresničevanje tega cilja ohraniti nekaj prožnosti. S tem v zvezi ni namen te direktive oblikovati enotnih pravil o povezanih stroških, na primer glede povračila stroškov za opremljanje stavb z stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrosti, in točko dostopa.
- (33) Glede na družbene koristi, ki jih prinaša digitalna vključenost, in ob upoštevanju gospodarskih učinkov postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti bi moral vsak ponudnik javnega komunikacijskega omrežja, kjer ni niti pasivne ali aktivne infrastrukture, primerne za visoke hitrosti, do prostorov končnih uporabnikov niti alternativ za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti do naročnikov, imeti pravico, da na lastne stroške zaključi svoje omrežje v prostorih zasebnikov, pod pogojem, da se vpliv na zasebno lastnino čim bolj zmanjša, na primer tako, da se, kadar je to mogoče, ponovno uporabi obstoječa fizična infrastruktura, ki je na voljo v stavbi, ali se v celoti obnovi prejšnje stanje prizadetega območja.
- (34) Vendar v skladu z načelom subsidiarnosti ta direktiva ne bi smela posegati v možnost držav članic, da regulativne naloge iz te direktive dodelijo organom, ki so primernejši za njihovo opravljanje v skladu z nacionalnim ustavnopravnim sistemom za dodeljevanje pristojnosti in pooblastil ter zahtevami iz te uredbe.
- (35) Imenovani organ za reševanje sporov bi moral biti nepristranski in neodvisen v odnosu do vpletenih strani ter bi moral imeti na voljo tudi ustrezne pristojnosti in sredstva.
- (36) Države članice bi morale za nespoštovanje nacionalnih ukrepov, sprejetih na podlagi te direktive, predpisati primerne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.
- (37) Da se zagotovi učinkovitost enotnih informacijskih točk iz te direktive, bi morale države članice takšnim enotnim informacijskim točkam zagotoviti ustrezna sredstva in informacije o določenem območju, ki bi bile na optimalni ravni agregiranja, da bi bilo mogoče učinkovito opravljati dodeljene naloge, vključno z lokalnim katastrom. S tem v zvezi bi lahko države članice preučile morebitne sinergije in ekonomijo razpona enotnimi kontaktnimi točkami v smislu člena 6 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, z namenom, da bi se gradilo na obstoječih strukturah in čim bolj povečale koristi za končnega uporabnika.
- (38) Ker ciljev te direktive, to je pospešitve postavitve fizične infrastrukture, primerne za elektronska komunikacijska omrežja visokih hitrosti, v celotni Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njihovega obsega ali učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (39) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti pravico do zasebnosti in varovanja poslovnih skrivnosti, svobodno gospodarsko pobudo, lastninsko pravico in pravico do učinkovitega pravnega sredstva. Države članice bi morale to direktivo uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Namen te direktive je olajšati in spodbuditi postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti s spodbujanjem skupne uporabe obstoječe fizične infrastrukture in omogočanjem učinkovitejše postavitve nove fizične infrastrukture, da bi znižali stroške postavitve takšnih omrežij.

⁽¹⁾ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

2. Ta direktiva določa minimalne zahteve v zvezi z gradbenimi deli in fizično infrastrukturo, da bi na teh področjih uskladili nekatere vidike zakonov in drugih predpisov držav članic.
3. Države članice lahko za učinkovitejše izpolnjevanje cilja iz odstavka 1 v skladu s pravom Unije ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki presegajo minimalne zahteve iz te direktive.
4. V primeru nasprotij med določbami te direktive in določbami Direktive 2002/21/ES, Direktive 2002/19/ES, Direktive 2002/20/ES, Direktive 2002/22/ES ali Direktive 2002/77/ES se upoštevajo ustrezne določbe navedenih direktiv.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktive 2002/21/ES.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

1. „omrežni operater“ pomeni podjetje, ki zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščen, kakor tudi podjetje, ki zagotavlja fizično infrastrukturo, namenjeno zagotavljanju:
 - (a) storitev proizvodnje, prenosa ali distribucije;
 - (i) plina;
 - (ii) električne energije, vključno z javno razsvetljavo;
 - (iii) ogrevanja;
 - (iv) vode, vključno z odstranjevanjem ali čiščenjem odpadnih voda ter odplak in drenažnimi sistemi, in
 - (b) prevoznih storitev, vključno z železnicami, cestami, pristanišči in letališči;
2. „fizična infrastruktura“ pomeni kateri koli element omrežja, ki je namenjen namestitvi drugih elementov omrežja, ne da bi sam postal aktiven element omrežja, na primer cevi, drogovi, kanali, revizijski jaški, vstopni jaški, omarice, stavbe ali vhodi v stavbe, antene, stolpi in drogovi; kabli, vključno z neuporabljenimi optičnimi vlakni, ter elementi omrežij, ki se uporabljajo za oskrbo z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, kot je opredeljena v členu 2(1) Direktive Sveta 98/83/ES ⁽¹⁾, niso fizična infrastruktura v smislu te direktive;
3. „elektronsko komunikacijsko omrežje visokih hitrosti“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki je sposobno zagotavljati storitve širokopasovnega dostopa pri hitrostih najmanj 30 Mb/s;
4. „gradbena dela“ pomeni vsako zaključeno visoko ali nizko gradnjo kot celoto, ki sama zadostuje za izpolnjevanje gospodarske ali tehnične funkcije ter obsega enega ali več elementov fizične infrastrukture;
5. „organ javnega sektorja“ pomeni državni, regionalni ali lokalni organ, osebo javnega prava ali združenje, ki ga je ustanovil en ali več takšnih organov oziroma ena ali več takšnih oseb javnega prava;
6. „osebe javnega prava“ pomeni osebe, ki imajo vse naslednje značilnosti:
 - (a) ustanovljene so s posebnim namenom, da zadovoljujejo potrebe splošnega interesa, ki niso industrijske ali poslovne narave;
 - (b) so pravne osebe in
 - (c) jih v celoti ali večinoma financirajo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava; ali so pod upravljaljskim nadzorom teh organov ali oseb; ali imajo upravni, vodstveni ali nadzorni organ, v katerega več kot polovico članov imenujejo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava;
7. „stavbna fizična infrastruktura“ pomeni fizično infrastrukturo ali napeljave na lokaciji končnega uporabnika, vključno z elementi v skupni lasti, namenjene namestitvi žičnih in/ali brezžičnih dostopovnih omrežij, kadar so ta dostopovna omrežja primerna za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in povezujejo točko dostopa v stavbi z omrežno priključno točko;

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 98/83/ES z dne 3. novembra 1998 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 330, 5.12.1998, str. 32).

8. „stavbna fizična infrastruktura, primerna za visoke hitrosti“ pomeni fizično stavbno infrastrukturo, namenjeno namestitvi elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ali ki omogoča zagotavljanje takšnih omrežij;
9. „velika prenovitvena dela“ pomeni visoko ali nizko gradnjo na lokaciji končnega uporabnika, ki obsega strukturne spremembe celotne stavbne fizične infrastrukture ali njenega znatnega dela in za katero je potrebno gradbeno dovoljenje;
10. „dovoljenje“ pomeni eksplicitno ali implicitno odločitev pristojnega organa, sprejeto v postopku, na podlagi katerega mora podjetje sprejeti ukrepe za zakonito izvedbo visokih ali nizkih gradenj;
11. „točka dostopa“ pomeni fizično točko v stavbi ali zunaj nje, ki je dostopna podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen, in na kateri se je mogoče povezati s stavbno fizično infrastrukturo, primerno za visoke hitrosti.

Člen 3

Dostop do obstoječe fizične infrastrukture

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsi omrežni operaterji pravico, da zaradi postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ponudijo podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen, dostop do svoje fizične infrastrukture. Države članice lahko vzajemno določijo, da imajo operaterji javnih komunikacijskih omrežij pravico ponuditi dostop do svoje fizične infrastrukture zaradi postavitve omrežij, ki niso elektronska komunikacijska omrežja.

2. Države članice zagotovijo, da omrežni operaterji pod poštenimi in razumnimi pogoji, tudi glede cene, ugodijo vsem upravičenim prošnjam za dostop do svoje fizične infrastrukture, ki jih zaradi postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti nanje naslovijo podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen. V takšni pisni prošnji so opredeljeni elementi projekta, za dostop do katerih se zaproša, vključno s točno določenim časovnim okvirom.

3. Države članice zahtevajo, da vsakršna zavrnitev dostopa temelji na objektivnih, preglednih in sorazmernih merilih, kot so:

- (a) tehnična primernost fizične infrastrukture, do katere je bil zaprošen dostop, za namestitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti iz odstavka 2;
- (b) razpoložljivost prostora za namestitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti iz odstavka 2, vključno z zadovoljivo utemeljenimi prihodnjimi prostorskimi potrebami omrežnega operaterja;
- (c) vprašanja v zvezi z varnostjo in javnim zdravjem;
- (d) celovitost in varnost vseh omrežij, zlasti kritične nacionalne infrastrukture;
- (e) nevarnost, da bodo načrtovane elektronske komunikacijske storitve resno motile opravljanje drugih storitev prek iste fizične infrastrukture;
- (f) razpoložljivost izvedljivih alternativnih načinov za veleprodajni dostop do fizične omrežne infrastrukture, ki jih ponuja omrežni operater in so primerni za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, pod pogojem, da se takšen dostop ponudi pod poštenimi in razumnimi pogoji.

Države članice zagotovijo, da omrežni operater navede razloge za zavrnitev v dveh mesecih po prejemu popolne prošnje za dostop.

4. Države članice zagotovijo, da imata v primeru zavrnitve dostopa ali če dogovor o konkretnih pogojih, vključno s ceno, ni dosežen v dveh mesecih po prejemu prošnje za dostop, obe stranki pravico predložiti zadevo pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov.

5. Države članice od nacionalnega organa za reševanje sporov iz odstavka 4 zahtevajo, da ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev za rešitev spora na podlagi odstavka 4 ter pri tem po potrebi določi poštene in razumne pogoje, vključno s ceno.

Nacionalni organ za reševanje sporov reši spor v najkrajšem možnem času, v vsakem primeru – razen v izjemnih okoliščinah – pa v štirih mesecih po prejemu popolne prošnje, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

Če se spor nanaša na dostop do infrastrukture ponudnika elektronskega komunikacijskega omrežja in je nacionalni organ za reševanje sporov nacionalni regulativni organ, slednji upošteva cilje iz člena 8 Direktive 2002/21/ES, če je to ustrezno. Cena, ki jo določi organ za reševanje sporov, mora biti takšna, da ima ponudnik dostopa razumne možnosti za pokritje svojih stroškov, in mora upoštevan tudi učinek zadevnega dostopa na poslovni načrt ponudnika dostopa, vključno z investicijami omrežnega operaterja, ki je bil zaprosen, da omogoči dostop, zlasti investicijami v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za opravljanje elektronskih komunikacijskih storitev visokih hitrosti.

6. Ta člen ne posega v lastninsko pravico lastnika fizične infrastrukture, kadar omrežni operater ni lastnik, niti v lastninsko pravico katerih koli tretjih strank, kot so lastniki zemljišč in zasebnih nepremičnin.

Člen 4

Preglednost v zvezi s fizično infrastrukturo

1. Države članice zagotovijo, da so zaradi prošnje za dostop do fizične infrastrukture v skladu s členom 3(2) vsa podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, upravičenca, da na zahtevo dobijo dostop vsaj do naslednjih osnovnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi katerega koli omrežnega operaterja:

- (a) lokaciji in trasi;
- (b) vrsti in trenutni uporabi infrastrukture, in
- (c) kontaktni točki.

Države članice zagotovijo, da podjetje, ki zaprosi za dostop, opredeli območje, na katero se nanaša postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti.

Države članice lahko dovolijo, da se dostop do osnovnih informacij omeji samo, če je to potrebno zaradi varnosti in celovitosti omrežij, nacionalne varnosti, javnega zdravja ali varnosti, zaupnosti ali operativnih in poslovnih skrivnosti.

2. Države članice lahko zahtevajo, da vsi organi javnega sektorja, ki imajo zaradi svojih nalog v elektronski obliki shranjene posamezne elemente osnovnih informacij iz odstavka 1 o fizični infrastrukturi omrežnega operaterja, te informacije dajo na voljo po elektronski poti prek enotne informacijske točke pred 1. januarjem 2017; brez poseganja v omejitve iz odstavka 1 države članice zahtevajo, da ti organi javnega sektorja dajo zadevne informacije na voljo podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, če slednja zanje zaprosijo. Vsakršna posodobitev teh informacij in vse nove osnovne informacije iz odstavka 1, ki jih prejme organ javnega sektorja, so v dveh mesecih po prejemu na voljo prek enotne informacijske točke. To obdobje je mogoče podaljšati za največ en mesec, če je to potrebno zaradi zagotavljanja zanesljivosti predloženih informacij.

3. Osnovne informacije, dane na voljo enotni informacijski točki v skladu z odstavkom 2, so pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji nemudoma dostopne v elektronski obliki prek enotne informacijske točke. Države članice zagotovijo, da je dostop do osnovnih informacij na podlagi tega odstavka prek enotne informacijske točke omogočen najpozneje 1. januarja 2017.

4. Države članice od omrežnih operaterjev zahtevajo, da na posebno pisno prošnjo podjetja, ki zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščenca, slednjemu omogočijo dostop do osnovnih informacij iz odstavka 1, če te niso na voljo prek enotne informacijske točke. V takšni prošnji je opredeljeno območje, za katero je predvidena postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. Dostop do informacij se pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji odobri v dveh mesecih od prejema pisne prošnje, brez poseganja v omejitve iz odstavka 1.

5. Države članice od omrežnih operaterjev zahtevajo, da na posebno pisno prošnjo podjetja, ki zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščenca, ugodijo razumnim prošnjam za preglede določenih elementov fizične infrastrukture na kraju samem. V takšni prošnji so opredeljeni elementi omrežja, na katere se nanaša postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. Pregledi določenih elementov omrežja na kraju samem se pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji odobrijo v enem mesecu od prejema pisne prošnje, brez poseganja v omejitve iz odstavka 1.

6. Države članice zagotovijo, da imata ob morebitnem sporu v zvezi s pravicami in obveznostmi iz tega člena obe stranki pravico, da se za rešitev spora obrneta na nacionalni organ za reševanje sporov. Nacionalni organ za reševanje sporov ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev o rešitvi spora v najkrajšem možnem času, v vsakem primeru – razen v izjemnih okoliščinah – pa v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

7. Države članice lahkoodobrijo izjeme od obveznosti iz odstavkov 1 do 5, če obstoječa fizična infrastruktura ni ocenjena kot tehnično primerna za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ali če gre za kritično nacionalno infrastrukturo. Takšne izjeme se ustrezno obrazložijo. Zainteresiranim stranem se zagotovi priložnost, da v razumnem roku predložijo pripombe na osnutke izjem. O vseh takih izjemah se uradno obvesti Komisija.

8. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenain ki dobijo dostop do informacij na podlagi tega člena, sprejmejo ustrezne ukrepe za varovanje zaupnosti ter operativnih in poslovnih skrivnosti.

Člen 5

Usklajevanje gradbenih del

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsi omrežni operaterji pravico sklepati dogovore o usklajevanju gradbenih del s podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenain zaradi postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti.

2. Države članice zagotovijo, da vsi omrežni operaterji, ki neposredno ali posredno opravljajo gradbena dela, delno ali v celoti financirana z javnimi sredstvi, zaradi postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ugodijo vsem upravičenim prošnjam podjetij, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenain za dogovor o uskladitvi gradbenih del pod preglednimi in nediskriminatornimi pogoji. Taki prošnji se ugodi, če:

(a) to ne bo povzročilo dodatnih stroškov za prvotno predvidena gradbena dela, vključno zaradi dodatnih zamud;

(b) to ne bo oviralo nadzora nad usklajevanjem del, in

(c) je prošnja za usklajevanje vložena čim prej, v vsakem primeru pa vsaj en mesec pred oddajo končnega projekta pristojnim organom za izdajo dovoljenj.

Države članice lahko določijo pravila za porazdelitev stroškov, povezanih z usklajevanjem gradbenih del.

3. Države članice zagotovijo, da imata obe stranki pravico predložiti zadevo pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov, če dogovor o uskladitvi gradbenih del iz odstavka 2 ni dosežen v enem mesecu od prejema uradne prošnje za pogajanja.

4. Države članice zagotovijo, da nacionalni organ za reševanje sporov iz odstavka 3 ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme odločitve za rešitev spora, predloženega na podlagi odstavka 3 in pri tem po potrebi določi poštene in nediskriminatorne pogoje ter pristojbine.

Nacionalni organ za reševanje sporov reši spor v najkrajšem možnem času, v vsakem primeru – razen v izjemnih okoliščinah – pa v dveh mesecih od prejema popolne prošnje, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

5. Države članice lahkoodobrijo izjeme od obveznosti iz tega člena za gradbena dela, ki so neznatnega pomena, na primer z vidika vrednosti, obsega ali trajanja, ali v primeru kritične nacionalne infrastrukture. Takšne izjeme se ustrezno obrazložijo. Zainteresiranim stranem se zagotovi priložnost, da v razumnem roku predložijo pripombe na osnutke izjem. O vseh takih izjemah se uradno obvesti Komisija.

Člen 6

Preglednost v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli

1. Zaradi pogajanj o dogovorih o usklajevanju gradbenih del iz člena 5 države članice od vseh omrežnih operaterjev zahtevajo, da na posebno pisno prošnjo podjetja, ki zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščenain dajo na voljo naslednje osnovne informacije o tekočih ali načrtovanih gradbenih delih na fizični infrastrukturi, za katero je bilo dovoljenje izdano ali je postopek izdaje dovoljenja v teku ali je predložitev prve prošnje organom, pristojnim za izdajo dovoljenja, predvidena v naslednjih šestih mesecih:

(a) lokaciji in vrsti del;

(b) vključenih elementih omrežja;

(c) predvidenem datumu začetka del in njihovem trajanju, in

(d) kontaktni točki.

V prošnji podjetja, ki zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščen, je opredeljeno območje, na katero se nanaša postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. V dveh tednih od prejema pisne prošnje omrežni operaterji predložijo zaprosene informacije pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji. Države članice lahko dovolijo, da se dostop do osnovnih informacij omeji samo, če je to potrebno zaradi varnosti in celovitosti omrežij, nacionalne varnosti, javnega zdravja ali varnosti, zaupnosti ali operativnih in poslovnih skrivnosti.

2. Omrežni operater lahko prošnjo v skladu z odstavkom 1 zavrne, če:

(a) je zaprosene informacije v elektronski obliki dal na voljo javnosti ali

(b) je dostop to teh informacij mogoč prek enotne informacijske točke.

3. Države članice zagotovijo, da dajo omrežni operaterji zaprosene osnovne informacije iz odstavka 1 na voljo prek enotne informacijske točke.

4. Države članice zagotovijo, da imata ob morebitnem sporu v zvezi s pravicami in obveznostmi iz tega člena, obe stranki pravico, da se za rešitev spora obrneta na nacionalni organ za reševanje sporov. Nacionalni organ za reševanje sporov ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev za rešitev spora v najkrajšem možnem času, v vsakem primeru – razen v izjemnih okoliščinah – pa v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

5. Države članice lahko odobrijo izjeme od obveznosti iz tega člena za gradbena dela neznatne vrednosti ali v primeru kritične nacionalne infrastrukture. Takšne izjeme se ustrezno obrazložijo. Zainteresiranim stranem se zagotovi priložnost, da v razumnem roku predložijo pripombe na osnutke izjem. O vseh takih ukrepih se uradno obvesti Komisija.

Člen 7

Postopek izdaje dovoljenj

1. Države članice zagotovijo, da so prek enotne informacijske točke na voljo vse ustrezne informacije o pogojih in postopkih za izdajo dovoljenj za gradbena dela, potrebnih za postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, vključno z vsemi informacijami o izjemah, ki se pri nekaterih ali vseh dovoljenjih, predpisanih z nacionalnim pravom, uporabljajo za takšne elemente.

2. Države članice lahko določijo, da imajo vsa podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen, pravico, da prošnje za izdajo dovoljenj za gradbena dela, ki so potrebna za postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, oddajo po elektronski poti prek enotne informacijske točke.

3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da pristojni organi izdajo dovoljenje oziroma prošnjo zanj zavrnejo v štirih mesecih od datuma prejema popolne prošnje za dovoljenje, brez poseganja v druge posebne roke ali obveznosti, ki so določeni zaradi ustreznega izvajanja postopka in se uporabljajo v postopku izdaje dovoljenj v skladu z nacionalnim pravom ali pravom Unije, oziroma tiste, ki so določeni zaradi ustreznega izvajanja pritožbenega postopka. Države članice lahko določijo, da je v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih mogoče ta rok podaljšati. Podaljša se le za najkrajše obdobje, ki je potrebno za izdajo dovoljenja oziroma zavrnitev prošnje zanj. Morebitna zavrnitev se ustrezno utemelji na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril.

4. Države članice lahko zagotovijo, da so vsa podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščen in so utrpela škodo zaradi nespoštovanja rokov iz odstavka 3, upravičena do nadomestila za utrpelo škodo v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 8

Stavbna fizična infrastruktura

1. Države članice zagotovijo, da so vse na novo zgrajene stavbe na lokaciji končnega uporabnika, vključno z elementi v skupni lasti, za katere so bile prošnje za gradbeno dovoljenje oddane po 31. decembru 2016, opremljene z stavbno fizično infrastrukturo primerno za visoke hitrosti, do omrežnih priključnih točk. Ista obveznost velja za velika prenovitvena dela, za katera so bile prošnje za gradbeno dovoljenje oddane po 31. decembru 2016.

2. Države članice zagotovijo, da so vse na novo zgrajene večstanovanjske hiše, za katere so bile prošnje za gradbeno dovoljenje oddane po 31. decembru 2016, opremljene s točko dostopa. Ista obveznost velja za velika prenovitvena dela na večstanovanjskih hišah, za katera so bile prošnje za gradbeno dovoljenje oddane po 31. decembru 2016.
3. V državah članicah, ki so sklenile uvesti neobvezno oznako za zgradbe, pripravljene za širokopasovni dostop, je mogoče to oznako podeliti stavbam, ki so opremljene v skladu s tem členom.
4. Države članice lahko določijo izjeme od obveznosti iz odstavkov 1 in 2 za kategorije stavb, zlasti za enostanovanjske hiše, ali velika prenovitvena dela, v primerih, kadar je izpolnjevanje teh obveznosti nesorazmeren ukrep, na primer glede na stroške, ki bi jih imeli posamezni ali skupni lastniki, ali glede na vrsto stavbe, kot so posebne kategorije spomenikov, zgodovinske stavbe, počitniški domovi, vojaške stavbe ali druge stavbe, ki se uporabljajo za namene nacionalne varnosti. Takšne izjeme se ustrezno obrazložijo. Zainteresiranim stranem se zagotovi priložnost, da v razumnem roku predložijo pripombe na osnutke izjem. O vseh takih izjemah se uradno obvesti Komisija.

Člen 9

Dostop do stavbne fizične infrastrukture

1. Države članice zagotovijo, da ima ob upoštevanju prvega pododstavka odstavka 3 vsak ponudnik javnega komunikacijskega omrežja pravico, da postavi svoje omrežje na lastne stroške do točke dostopa.
2. Države članice zagotovijo, da ima ob upoštevanju prvega pododstavka odstavka 3 vsak ponudnik javnega komunikacijskega omrežja zaradi postavitve elektronskega komunikacijskega omrežja visokih hitrosti pravico do dostopa do katere koli obstoječe stavbne fizične infrastrukture, če je podvajanje tehnično neizvedljivo ali gospodarsko neučinkovito.
3. Države članice zagotovijo, da vsi imetniki pravice do uporabe točke dostopa in stavbne infrastrukture ugodijo vsem upravičenim prošnjam ponudnikov javnega komunikacijskega omrežja za dostop pod poštenimi in nediskriminatornimi pogoji, vključno s ceno, če je to ustrezno.

Države članice zagotovijo, da imata obe stranki pravico zadevo predložiti pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov, da presodi, ali so izpolnjene zahteve iz odstavkov 1 ali 2, če dogovor o dostopu iz navedenih odstavkov ni dosežen v dveh mesecih od prejema uradne prošnje za dostop. Nacionalni organ za reševanje sporov ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev o rešitvi spora v najkrajšem možnem času, v vsakem primeru – razen v izjemnih okoliščinah – pa v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

4. Države članice lahkoodobrijo izjeme od odstavkov 1 do 3 za stavbe, v katerih se dostop do obstoječega omrežja, ki se zaključi na lokaciji končnega uporabnika in je primerno za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev visokih hitrosti, zagotovi pod objektivnimi, preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji.
5. Države članice zagotovijo, da ima vsak ponudnik javnega komunikacijskega omrežja pravico, da, kadar stavbna infrastruktura, primerna za visoke hitrosti, ni na voljo, svoje omrežje v dogovoru z naročnikom zaključijo v njegovih prostorih, pod pogojem, da čim bolj zmanjša učinke na zasebno lastnino tretjih strank.
6. Ta člen ne posega v lastninsko pravico lastnika točke dostopa ali stavbne fizične infrastrukture, v primerih ko imetnik pravice do uporabe te infrastrukture ali točke dostopa ni njen lastnik, niti v lastninsko pravico tretjih strank, kot so lastniki zemljišč in stavb.

Države članice lahko določijo pravila o ustreznem finančnem nadomestilu osebam, ki utrpijo škodo zaradi uresničevanja pravic, določenih v tem členu.

Člen 10

Pristojni organi

1. Države članice zagotovijo, da vsako nalogo, dodeljeno nacionalnemu organu za reševanje sporov, prevzame en ali več pristojnih organov.
2. Nacionalni organ za reševanje sporov, ki ga imenuje država članica na podlagi odstavka 1, je pravno ločen in funkcionalno neodvisen od vseh omrežnih operaterjev. Države članice lahko določijo, da nacionalni organ za reševanje sporov zaračunava pristojbine za kritje stroškov, nastalih pri opravljanju nalog, ki so mu dodeljene.

3. Države članice zahtevajo, da vse stranke dosledno sodelujejo z nacionalnim organom za reševanje sporov.
4. Države članice imenujejo enega ali več pristojnih organov na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni za opravljanje funkcij enotne informacijske točke iz členov 4, 6 in 7. Države članice lahko dovolijo, da se za kritje stroškov, nastalih pri opravljanju teh funkcij, zaračunajo pristojbine za uporabo enotnih informacijskih točk.
5. Države članice do 1. julija 2016 uradno obvestijo Komisijo o vseh pristojnih organih, ki so bili v skladu s tem členom imenovani za opravljanje funkcij iz te direktive, in o vsaki spremembi v zvezi s temi organi, in to pred začetkom veljavnosti takšnega imenovanja ali spremembe.
6. Vse odločitve, ki jih sprejme kateri koli pristojni organ iz tega člena, je mogoče izpodbijati pred sodiščem v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 11

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene kazni so primerne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 12

Pregled

Komisija do 1. julija 2018 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te direktive. Poročilo vsebuje povzetek učinkov ukrepov iz te direktive in oceno napredka pri doseganju njenih ciljev, vključno s tem, ali in kako bi lahko direktiva dodatno prispevala k uresničitvi bolj ambicioznih ciljev v zvezi s širokopasovnim dostopom, kot so določeni v Digitalni agendi.

Člen 13

Prenos

Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 1. januarja 2016. O tem obvestijo Komisijo.

Države članice te predpise uporabljajo od 1. julija 2016.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način tega sklicevanja določijo države članice.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 15

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 15. maja 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

D. KOURKOULAS